

«Затверджую»
Зав. кафедри
Гістології, цитології, ембріології та
патологічної морфології з курсом
судової медицини
проф. Ситнікова В.О.
«26» серпня 2024р.

**Тематичний план практичних занять з Патоморфології для здобувачів 2 – 3 курсів (IV – V семестр)
стоматологічного факультету на 2024-2025 навч. рік.**

№	Тема	Кількість годин	Група
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Вступ до патоморфології. Предмет і завдання патоморфології. Методи патологоанатомічної діагностики. Основні етапи розвитку патоморфології. Морфологічні зміни клітин як відповідь на стресорне та токсичне пошкодження (паренхіматозні/клітинні дистрофії) Клітинні дистрофії: гіаліново-краплинна, гідропічна, жирова.	2,0	1-3
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Морфологічні зміни екстрацелюлярного матриксу (строми) як відповідь на пошкодження (стромально-судинні дистрофії). Патоморфологія накопичення складних білків (гіаліноз), жирів та вуглеводів. Виснаження організму.	2,0	1-3
3.	Тема 3. Практичне заняття 3. Патоморфологія кумуляції продуктів порушеного метаболізму. Розлади обміну заліза й метаболізму гемоглобіногенних пігментів, Патоморфологічні прояви порушення утворення меланіну, обміну нуклеопротейдів та міді. Звапніння (кальциноз) тканин. Утворення каменів.	2,0	1-3
4.	Тема 4. Практичне заняття 4. Некроз-визначення, терміни і фази розвитку, наслідки. Клініко-морфологічні форми некрозу. Патологічна анатомія поліорганної недостатності. Основи Танатологія. Смерть, механізми, ознаки. Біологічні, медичні, соціальні аспекти внаслідок хронічного невиліковного захворювання. Поняття танатогенеза. Структурні	2,0	1-3

	механізми припинення діяльності життєво важливих органів при природному перебігу хвороби. Ускладнення припинення роботи серця, легенів, головного мозку, нирок, печінки.		
5.	Тема 5. Практичне заняття 5. Практичні навички за розділом: Порушення крово- та лімфообігу. Запалення.	2,0	1-3
6.	Тема 6. Практичне заняття 6. Гострі системні розлади кровообігу (гостра коронарна недостатність, шок) та системні розлади кровообігу при хронічній серцевій недостатності та їх наслідки. Регіональні розлади кровообігу (гіперемія, ішемія, плазморагія, кровотеча та крововилив). Порушення утворення й обігу лімфи.	2,0	1-3
7.	Тема 7. Практичне заняття 7. Порушення гемостазу: геморагічний синдром, тромбоз, ДВЗ-синдром. Емболія. Тромбоемболія легеневої артерії, танатогенез.	2,0	1-3
8.	Тема 8. Практичне заняття 8. Запалення: причини, морфогенез. Патоморфологія ексудативного запалення	2,0	1-3
9.	Тема 9. Практичне заняття 9. Проліферативне (продуктивне) запалення: з утворенням загострених кондиллом, навколо тварин-паразитів, проміжне продуктивне запалення, гранульоматозне запалення. Специфічне проліферативне запалення.	2,0	1-3
10.	Тема 10. Практичне заняття 10. Практичні навички за розділом: Порушення крово- та лімфообігу. Запалення.	2,0	1-3
11.	Тема 11. Практичне заняття 11. Молекулярно-патоморфологічні основи імунної відповіді. Імунна система у пренатальний і постнатальний період. Патологія імунних процесів: амілоїдоз, реакції гіперчутливості, реакція відторгнення трансплантату. Імунна недостатність. Аутоімунні хвороби.	2,0	1-3
12.	Тема 12. Практичне заняття 12. Регенерація. Структурні основи фізіологічної адаптації органів і клітин. Морфологія процесів акомодатії клітин. Компенсаторно-приспосувальні процеси.	2,0	1-3
13.	Тема 13. Практичне заняття 13-14. Онкогенез. Анатомо-мікроскопічні особливості та види росту доброякісних і злоякісних пухлин. Морфологічна характеристика основних етапів розвитку злоякісних пухлин. Клініко-морфологічна номенклатура пухлин. Пухлини з епітелію: доброякісні органонеспецифічні епітеліальні пухлини, рак (особливості розвитку, метастазування, гістологічні форми).	4,0	1-3
14.	Тема 14. Практичне заняття 15. Доброякісні та злоякісні неепітеліальні (мезенхімні) пухлини. Саркома: особливості розвитку й метастазування. Пухлини фібробластичного, міофібробластичного та фіброгістіоцитарного генезу. Пухлини з жирової та	2,0	1-3

	м'язової тканини, пухлини з судин.		
15.	Тема 15. Практичне заняття 16. Номенклатура та морфологічні особливості пухлин, що походять із меланінутворюючої тканини.	2,0	1-3
16	Тема 16. Практичне заняття 17. Номенклатура і морфологічні особливості пухлин нервової системи.	2,0	1-3
17.	Тема 17. Практичне заняття 18. Анемії. Тромбоцитопатії.	2,0	1-3
18.	Тема 18. Практичне заняття 19. Пухлини гемопоетичної та лімфопрولیферативної тканини.	2,0	1-3
19.	Тема 19. Практичне заняття 20. Практичні навички за розділом: Імунопатологічні процеси. Регенерація, процеси адаптації та компенсації. Пухлини.	2,0	1-3
20.	Тема 20. Практичне заняття 21. Атеросклероз та артеріосклероз. Ішемічна хвороба серця.	2,0	1-3
21.	Тема 21. Практичне заняття 22. Гіпертензія та артеріолосклероз. Гіпертонічна хвороба та симптоматичні артеріальні гіпертензії.	2,0	1-3
22.	Тема 22. Практичне заняття 23. Церебро-васкулярна хвороба. Хвороба Альцгеймера. Розсіяний склероз. Боковий аміотрофічний склероз. Постреанімаційна енцефалопатія. Хвороби периферійної нервової системи.	2,0	1-3
23.	Тема 23. Практичне заняття 24. Системні захворювання сполучної тканини з аутоімунізацією: ревматизм, системний червоний вовчак, ревматоїдний артрит системна склеродермія, дерматоміозит, хвороба Бехтерева. Хвороби ендокарда та міокарда: кардіоміопатії, ендокардити, міокардити, набуті вади серця.	2,0	1-3
24.	Тема 24. Практичне заняття 25. Практичні навички за розділом: Хвороби системи крові та серцево-судинної системи.	2,0	1-3
25.	Тема 25. Практичне заняття 26. Захворювання органів дихання.	2,0	1-3
26.	Тема 26. Практичне заняття 27. Хвороби стравоходу, шлунка та кишок.	2,0	1-3
27.	Тема 27. Практичне заняття 28. Хвороби печінки, жовчовивідної системи та підшлункової залози.	2,0	1-3
28.	Тема 28. Практичне заняття 29. Хвороби нирок.	2,0	1-3

29.	Тема 29. Практичне заняття 30. Гіпоталамо-гіпофізарні порушення. Патологія надниркових залоз. Патологія щитоподібної залози. Патологія ендокринного апарату підшлункової залози.	2,0	1-3
30.	Тема 30. Практичне заняття 31. Прояви хвороб, пов'язаних з харчуванням. Авітамінози. Професійні хвороби.	2,0	1-3
31.	Тема 31. Практичне заняття 32. Патологія жіночої та чоловічої статевої системи. Захворювання молочної залози.	2,0	1-3
32.	Тема 32. Практичне заняття 33. Практичні навички за розділом: Хвороби органів дихання. Хвороби органів травлення. Хвороби сечо-статевої системи. Хвороби ендокринної системи. Хвороби кістково-м'язової системи. Хвороби вагітності та післяпологового періоду. Хвороби пре- та перинатального періоду. Патоморфологія гіпо- та авітамінозів. Хвороби, що викликані діяльністю людини та впливом зовнішнього середовища.	2,0	1-3
33.	Тема 33. Практичне заняття 34. Захворювання твердих тканин зуба (карієс, некаріозні ураження), пульпіт, періодонтит, періостит, остеомиєліт щелепних кісток.	2,0	1-3
34.	Тема 34. Практичне заняття 35. Хвороби пародонту, запальні захворювання губ, язика, ясен, слизової оболонки рота. Вади розвитку обличчя, шиї та органів ротової порожнини.	2,0	1-3
35.	Тема 35. Практичне заняття 36. Захворювання слинних залоз - клініко-морфологічні особливості слинних залоз запальні захворювання, аутоімунні захворювання, слинокам'яна хвороба, пухлини та пухлиноподібні захворювання слинних залоз.	2,0	1-3
36.	Тема 36. Практичне заняття 37-38. Пухлини та пухлиноподібні процеси органів порожнини рота та щелепних кісток: одонтогенні та неодонтогенні пухлини, папілома, рак органів порожнини рота, передракові зміни (лейкоплакія), неепітеліальні пухлини, пухлини щелепних кісток (остеобластокластома, остеома, остеосаркома, фіброзна дисплазія, херувізм), щелепні кісти (фолікулярна кіста, кератокіста, кіста прорізування).	4,0	1-3
37.	Тема 37. Практичне заняття 39. Практичні навички за розділом: Захворювання твердих тканин зуба. Хвороби пародонту, запальні захворювання губ, язика, ясен, слизової оболонки рота. Вади розвитку обличчя, шиї та органів ротової порожнини. Захворювання слинних залоз - клініко-морфологічні особливості слинних залоз запальні захворювання, аутоімунні захворювання, слинокам'яна хвороба, пухлини та пухлиноподібні захворювання слинних залоз. Пухлини та пухлиноподібні процеси органів порожнини рота та щелепних кісток.	2,0	1-3
38.	Тема 38. Практичне заняття 40.	2,0	1-3

	Загальні поняття інфекційної патології людини. Класифікація інфекційних хвороб. Кишкові інфекційні хвороби.		
39.	Тема 39. Практичне заняття 41. Вірусні повітряно-краплинні інфекції. Коронавірусна хвороба. ВІЛ-інфекція та СНІД. Сказ.	2,0	1-3
40.	Тема 40. Практичне заняття 42. Інфекції дитячого віку.	2,0	1-3
41.	Тема 41. Практичне заняття 43. Туберкульоз.	2,0	1-3
42.	Тема 42. Практичне заняття 44. Сепсис. Сифіліс.	2,0	1-3
43.	Тема 43. Практичне заняття 45. Практичні навички за розділом: Патоморфологія інфекційних захворювань.	2,0	1-3
44.	Тема 44. Практичне заняття 46-48. Тестовий контроль знань. Огляд і опис мікро-та макропрепаратів. Підготовка до іспиту.	6,0	1-3
	Всього	96	

Завуч кафедри

доц. Литвиненко М.В.